

„A Veszprémi Érsekség évezredes öröksége – az új évezred tükrében”

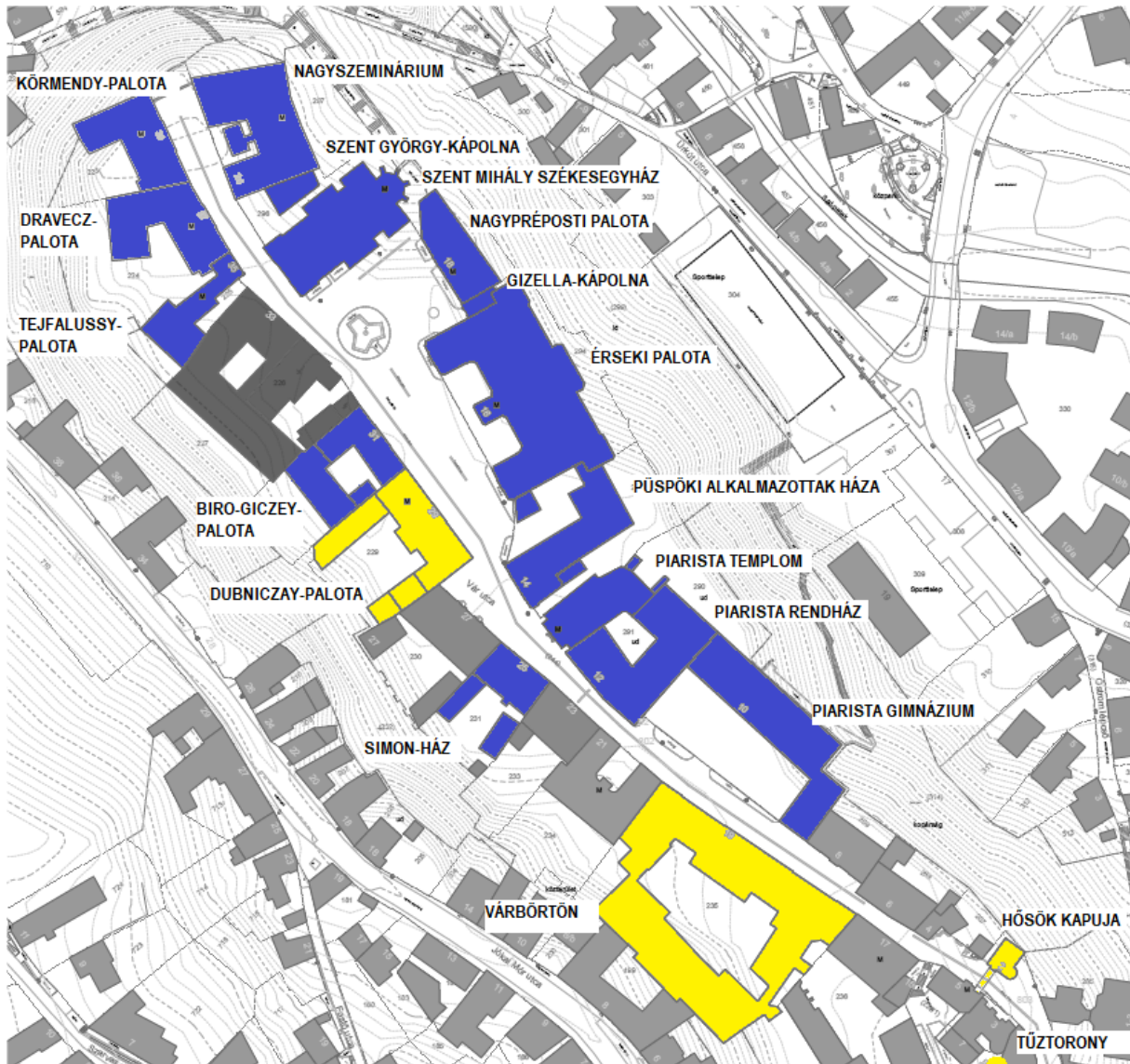
*A veszprémi vár területén található
főegyházmegyei vonatkozású műemlékegyüttes
integrált turisztikai vonzerőfejlesztése
az Európa Kulturális Fővárosa 2023 program keretében*

Magyarország Kormánya *Az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím viselésével összefüggő intézkedésekről* szóló 1468/2020. (VIII. 5.) Korm. határozatában a Veszprémi Főegyházmegye részére a veszprémi vár területén található műemlékegyüttese felújítására és fejlesztésére irányuló program megvalósításához szükséges források ütemezett biztosításáról rendelkezett.

A komplex projekt célja a **veszprémi vár területén elhelyezkedő egyházi – és egykor egyházi – tulajdonban lévő ingatlanok szerepének és állagának rendezése, valamint turisztikai hasznosítása** oly módon, hogy azok a Veszprémi Érsekség szándéka mellett a közjót, Veszprém város és a nemzet érdekeit, valamint az Európa Kulturális Fővárosa 2023 kiemelt esemény céljait is maximálisan és hosszú távon szolgálhassák.

Veszprém a magyar történelemben a honfoglalás óta fontos szerepet játszik, történetének alakításában olyan személyek vettek részt, mint **Géza fejedelem, Boldog Gizella királyné és Szent Margit hercegnő**. A magyarok megtelepedése után fejedelmi szállásterületként szolgáló település Székesfehérvárhoz és Esztergomhoz mérhető szerepet töltött be a közéletben. Első központi funkciói is **1000 éves múltra tekintenek vissza**, a vallási, püspöki központ alapozta meg hírnevét, máig tartóan meghatározva a város egyházi szerepkörét.

A fejlesztési helyszínek (kékekkel jelölt épületek) elhelyezkedése a Vár térképén

A turisztikai vonzerőfejlesztés elemei

Az egyes helyszíneken tervezett beavatkozási pontokat, valamint az így megmaradó-megújuló és új szolgáltatásokat az alábbi táblázat foglalja össze.

Helyszín megnevezése	Beavatkozási pontok	Új és megújuló szolgáltatások
Érseki palota	<ul style="list-style-type: none"> • az emeleti díszterek felújítása, a szükséges restaurátori munkák elvégzése az eredeti enteriőrök hiteles visszaállítása, új kiállítás létrehozása; • az érseki kápolna felújítása; • a pincében borturisztikai bemutatótér kialakítása; • Főegyházmegyei Könyvtár és Levéltár átköltöztetése a Nagyszeminárium épületébe annak tulajdonjogának visszaszerzése esetén. 	<ul style="list-style-type: none"> • megújuló enteriőr kiállítás; • a vezetett túrák látogatói útvonala kiegészül még egy érdekes ponttal, az érseki kápolnával; • új kiállítás a pincészinon • új rendezvénytér a pincészinon. <p>(A földszinten megmaradnak az egyházkormányzati funkciók, az emeleten a lakó- és vendégszobák.)</p>
Nagypréposti palota	<ul style="list-style-type: none"> • felújítás, korszerűsítés; • irodahelyiségek, dolgozói öltözők, étkező, melegítőkonyha kialakítása; • gépészeti rendszerek cseréje; • informatikai hálózat korszerűsítése. 	Az egyházkormányzati funkció ellátása korszerűbb körülmények között, a 21. századi elvárásoknak megfelelően folytatódhat.
Püspöki alkalmazottak háza	<ul style="list-style-type: none"> • épület felújítása, korszerűsítése • tálaló konyha átalakítása 70 adagos főzőkonyhává; • ebédlő korszerűsítése, átalakítása rendezvényteremmé; • szobák felújítása, vendégfogadó recepció kialakítása; 	Az eredeti funkció megtartása mellett: <ul style="list-style-type: none"> • új rendezvénytér a földszinten; • megújuló, zárandokszállásnak is alkalmas vendégszobák az emeleten; • utcafronti bejárat, földszinti vendégfogadás (recepció).
Szent György-kápolna	<ul style="list-style-type: none"> • a kápolna bemutatási koncepciójának újragondolása mind építészeti, mind installációs szempontból; • bemutatási élménypont kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> • megújuló látványosság korszerű bemutatással.

Helyszín megnevezése	Beavatkozási pontok	Új és megújuló szolgáltatások
Boldog Gizella-kápolna	<ul style="list-style-type: none"> • a kápolna komplex szemléletű restaurálása, • méltó és korszerű bemutatás megvalósítása, • bemutatási élménypont kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Veszprém egyik legrégebben álló mintegy 800 éves épületének méltó bemutatása (megújuló látványosság korszerű bemutatással), • egyedi visual guide
Szent Mihály székesegyház	<ul style="list-style-type: none"> • teljes belső felújítás és restaurálás; • orgona bővítése és korszerűsítése; • visual guide-os vezetés kialakítása; • bemutatási élménypont kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> • megújuló látványosság, • megújult orgona (orgona- és kamarakonzertek); • egyedi visual guide, • bemutatási élménypont.
Körmendy-palota	<ul style="list-style-type: none"> • a Dravecz-palota és a Körmendy-palota tulajdonjogának visszaszerzése; • új, egységes és friss szemléletű, élményalapú „Boldog Gizella Egyházművészeti Gyűjtemény” („kincstár”) létrehozása; • tematikus kiállítótermek kialakítása; • restaurátori műhelyek, valamint irodák és kiszolgáló helyiségek kialakítása; • palotatörténeti élménypontok kialakítása; • „kockás abroszos” vendéglő és panorámaterasz kialakítása; • ajándékbolt elhelyezése. 	<ul style="list-style-type: none"> • megújuló és kibővülő kiállítás új helyszínen, • új kiállítási egységek, • restaurátori műhelyhez kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozások, • palotatörténeti élménypontok (minden épülethez), • új étterem, • új kávézó panoráma-terasz, • új ajándékbolt.
Dravecz-palota		
Tejfalussy-palota		
Nagyszeminárium	<ul style="list-style-type: none"> • cél az épület tulajdonjogának visszaszerzése; • Főegyházmegyei Könyvtár és Levéltár elhelyezése; 	<ul style="list-style-type: none"> • új rendezvényhelyszín egyházi és kulturális tematikájú programok részére • új szálláshely (zarándokszállás)

Helyszín megnevezése	Beavatkozási pontok	Új és megújuló szolgáltatások
	<ul style="list-style-type: none"> • pasztorális funkciók elhelyezése – evangelizációs és kultúratámogatási funkciók; • egyházmegyei lelkeségi központ kialakítása – lelkigyakorlatok, papi összejövetelek helyszíne; • 200 fős nagyterem kialakítása rendezvények számára; • zarándokszállás kialakítása; • melegítőkonyha kialakítása; • bemutatási élménypont kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Főegyházmegyei Könyvtár és Levéltár új helyszínen, korszerűen installálva; • új kamara kiállítások; • történeti élménypont Fellner Jakab és Tiethart József veszprémi munkásságának bemutatásával.
Biró-Giczey-palota (Szaléziánum)	<ul style="list-style-type: none"> • Az eddigi kiállítási tematika megtartása, frissítése; • A turisztikai fogadó-és információs központi szerep megerősítése; • A kávézó és az ajándékbolt kínálatának bővítése; • Hangulatos panoráma-terasz kialakítása az épület kertjében; • Az épület kiállításainak felfrissítése, új kontextusba helyezése, palotatörténeti kiállítás megvalósítása. 	<ul style="list-style-type: none"> • új turisztikai infopont, • kibővült kínálat a kávézóban, • kibővült kínálat az ajándékboltban, • új és megújuló kiállítások.
Simon-palota	<ul style="list-style-type: none"> • Ostyasütő műhely áthelyezése, hozzá foglalkoztató terem kialakítása; • Varróműhely megvalósítása új kiállítás megvalósítása: egyházi liturgikus viselet és szimbolikájának bemutatása; 	<ul style="list-style-type: none"> • új kiállítások: <ul style="list-style-type: none"> ○ ostyasütés hagyományai; ○ egyházi liturgikus viselet és szimbolikája;

Helyszín megnevezése	Beavatkozási pontok	Új és megújuló szolgáltatások
	<ul style="list-style-type: none"> • Palotatörténeti élménypont kialakítása, • Palota kertjének megnyitása a nagyközönség előtt. 	<ul style="list-style-type: none"> • új foglalkoztató helyszínek, új foglalkozási tematikák (ostyasütés, varroda), • palotatörténeti élménypont, • nyitott, látogatható kert.
Piarista templom	<ul style="list-style-type: none"> • felújítási és restaurálási munkálatok • visual guide-os vezetés kialakítása. 	<ul style="list-style-type: none"> • megújuló látványosság az eredeti funkció megtartásával; • új guide applikáció.
Piarista rendház	<ul style="list-style-type: none"> • cél a gimnázium épülete tulajdonjogának visszaszerzése; • négy csillagos szálloda elhelyezése, • konferenciatermek és szekciótermek kialakítása, • bisztró elhelyezése kerti terasz kialakításával. 	<ul style="list-style-type: none"> • új minőségi szálláshely wellness szolgáltatásokkal; • új rendezvényhelyszín; • új vendéglátóegység (bisztró).
Piarista Gimnázium		
Szent Benedek-hegy	A sétány megújítása, a hegyre vezető kálvária stációinak újraalkotása.	<ul style="list-style-type: none"> • megújuló sétány; • kortárs képzőművészeti alkotásokkal újraterepített kálvária.
Átfogó fejlesztések	<ul style="list-style-type: none"> • korszerű látogatómenedzsment rendszer megvalósítása; • egységes intézmény- és jegyrendszer kialakítása; • készpénzmentes fizetési lehetőségek biztosítása minden egységnél; • tematikus séták kidolgozása; hozzá a Várnegyedet lefedő, átfogó guide applikáció fejlesztése; • kültéri elemek elhelyezése: <ul style="list-style-type: none"> ○ burkolatjelzések alkalmazása az egyes látnivalók jelölésére; ○ modern utcabútorok kihelyezése; ○ interaktív installációk létrehozása; ○ szelfipontok, fotópontok megvalósítása. 	

A fejlesztés célcsoportjai

A fejlesztéssel létrejövő, illetve megújuló szolgáltatások a **kulturális és örökségturizmus** témakörébe tartoznak, azon belül is jelentős hangsúlyt képviselnek a **vallási és zarándokturisztikai elemek**.

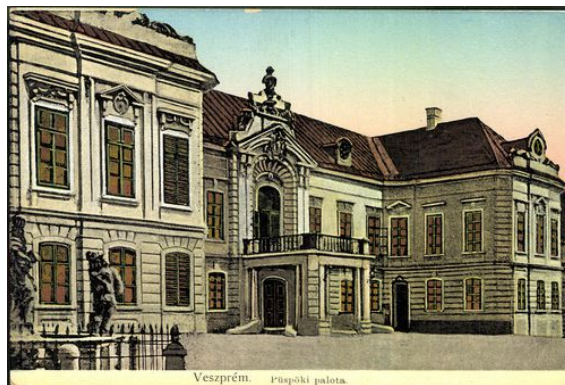
Veszprém hagyományai miatt kiemelt figyelmet érdemel a **fesztiválturizmus** szegmense, emellett a rendezvényturizmus egyik alfaja, az **esküvőszervezésben** **érdekeltek új célcsoportként** jelennek meg.

A projekt célkitűzései

A fejlesztés célja Veszprém épített örökségének, az egyházi tulajdonban lévő épületeknek és kulturális értékeinek hosszútávú, fenntartható hasznosítása, a város turisztikai kínálatának, valamint az elérhető szolgáltatások körének bővítése, fejlesztése.

A beruházások fő célkitűzése a minőségi turisztikai igényeknek megfelelő, innovatív, egyedi és versenyképes, komplex turisztikai attrakció megvalósítása, ezzel a Veszprém turizmusára oly jellemző **szezonális csökkenés csökkentése, az idény széthúzó hatása egész évben elérhető, színvonalas szolgáltatások biztosításával.**

Fontos cél az épületek optimális kihasználásának megteremtése és az egyházkormányzati funkciók hatékonyságának növelése mellett a Várnegyed, mint turisztikai „minidesztináció” komplexitásának fokozása, az összehangolt fejlesztés révén pedig a terület működésének hosszútávú, fenntartható rendezése.

A Püspöki palota egy 1909-ben kiadott képeslapon (Forrás: OSZK)

A Nagypréposti palota egy 1929-es rajzon (Forrás: Zempléni Múzeum)

A projekt közvetlen céljai:

- A veszprémi vár területén elhelyezkedő egyházi – és egykor egyházi – tulajdonban lévő ingatlanok esztétikai állapotának javítása, ezzel a városkép rendezetté és vonzóvá tétele.
- Az egyes egyházi ingatlanok szerepének rendezése és használhatóságának javítása oly módon, hogy azok valós funkcionalitásának kialakítása az Érsekség szándéka mellett a közjót, Veszprém város és a nemzet érdekeit is maximálisan és hosszú távon szolgálhassák.
- Az Érsekség eddig – a megfelelő tér hiánya miatt – ki nem állított műtárgyai, évezredes tárgyi öröksége méltó módon történő bemutatása, úgy, hogy közben rejtve és nyíltan is, a látogatókban erősödjön a kétezer éves hithagyomány iránti nyitottság és a magyarságtudat, mint nemzetépítő erő.
- A vallástörténeti hagyaték értékelvű hasznosítása, turisztikai vonzerővé fejlesztése élményalapú ismeretátadással párosítva.
- A vallási és zarándokturizmus fellendítése, új célcsoportok elérése, a város vendégforgalmának növelése az új attrakciók által generált látogatók számával.
- Olyan kulturális és turisztikai attrakciók kialakítása, amelyek a Veszprém EKF 2023 rendezvényt is erősen támogató, de azon is túlmutató, hosszútávon is jól fenntartható értékeket teremtenek, és növelik Veszprém, mint turisztikai desztináció vonzerejét.
- A vár egységes koncepcionális működtetésének kialakítása, a pécsihez hasonló „Múzeum utca”, vagy a sopronihoz hasonló „Múzeumnegyed” kialakítása a Vár utcán – meglévő vagy most kialakításra kerülő vonzerők látogathatóvá tétele, kültéri és beltéri funkciók kialakítása, az ide ellátogató turisták magas színvonalú kiszolgálási lehetőségének megteremtése.
- A vár lehető legtöbb épületének, illetve belső kertjének látogatók előtti – legalább részleges – megnyitásával olyan több napra elosztható élmény- és programcsomag létrehozása, amivel meghosszabbítható a várban, illetve a városban töltött időt.
- A vár étellel való megtöltése, a szezonális csökkentése egész évben prosperáló kínálat létrehozásával, emellett legalább nyári időszakos jelleggel esti programok szervezése, éjfélig nyitva tartó bisztró és kávézó kialakítása.
- Komolyabb szintű zenei élet fellendítése az EKF 2023 felvezetéseként is.
- A vár infrastrukturális fejlesztése hiányzó szolgáltatások: szálláshely, étterem, kávézó kialakításával.
- A vár infrastrukturális fejlesztése a megközelítési lehetőségek fejlesztésével, a legtöbb terület akadálymentességi szintjének javításával, a vár közlekedési koncepciójának újragondolása, újjászervezése.
- Egységesített jegyrendszer kialakítása nem csak az Érsekség látogatóforgalomban érdekelt egységeinek bevonásával. Szoros együttműködés a városi és megyei turisztikai szervezetekkel egy közös, nem túlzott árpolitika kialakítása tekintetében.

- A Vár megfelelő „működtetésének” érdekében az Érsekség Turisztikai csapatának bővítése, illetve bizonyos egységek üzemeltetésének bérbeadásával további munkahelyek teremtése.

A Szent Mihály székesegyház épülete barokk kori küllemével a századfordulón (Forrás: Hungaricana)

Veszprém Piarista gimnázium, XX. század első fele (Forrás: Zempléni Múzeum)

A Körmendy-palota észak felől egy 1901-ben kiadott képeslapon (Forrás: OSZK)

A projektgazda a Veszprémi Főegyházmegye.

A Veszprémi Főegyházmegye részére Magyarország Kormánya az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím viselésével összefüggő intézkedésekről szóló 1468/2020. (VIII. 5.) kormányhatározatban a komplex projekt megvalósítására az alábbi forrást biztosította:

- a) a 2020. évben 17 833 937 202 forint,
- b) a 2021. évben 12 904 251 125 forint,
- c) a 2022. évben 3 276 908 864 forint,
- d) a 2024. évben 5 005 200 000 forint.

A fejlesztési elképzelések pénzügyi elemzése szerint a projekt pénzügyi fenntarthatósága biztosított, az összes projektelképzelés megvalósítása és a tervezettek szerinti üzemeltetése esetén a nettó halmozott pénzügyi pénzáram egyik évben sem negatív. A létrejövő attrakciók hosszú távon fenntarthatók, legalább nullszaldós működéssel.

Veszprém Várlok a Szent Benedek-hegyről (Forrás: Zempléni Múzeum)